

Sundhedsstyrelsen

Enhedschef Mads Biering la Cour, Ældre og Demens
Konst. centerchef Dan Brun Petersen, Evidens, Uddannelse og Beredskab

29. maj 2020 • THB

Med dette brev ønsker Ældre Sagen at adressere problemstillinger knyttet til Coronapandemien, som har stor betydning for den ældre del af befolkningen. Det handler dels om behovet for en klar og målrettet kommunikationsindsats, som formidler Sundhedsstyrelsens *seneste* anbefalinger og retningslinjer, dels en afklaring af spørgsmålet om værnemidler til risikogrupper og endelig manglen på efterlevelse af retningslinjer for brug af værnemidler på sygehusene.

Klar og tydelig kommunikation

Ældre Sagen får mange henvendelser fra mennesker i risikogruppen, som føler sig fuldstændig overset i forbindelse med genåbningen af samfundet. Mens vi andre i nogle uger nu, med stor glæde og fornøjelse, har kunnet nyde forårssolen sammen med savnede familiemedlemmer og venner (med de rette forholdsregler), sidder en stor gruppe af befolkningen tilbage med oplevelsen af, at de fortsat skal blive hjemme for at beskytte sig selv mod smitte med Coronavirus. For norges vedkommende fordi de er i risikogruppen, for andres fordi de *tror*, de er i risikogruppen, og for andre igen fordi de fortsat følger de tidligste anbefalinger om selvvalgt karantæne. Uanset årsag har det store konsekvenser for deres fysiske og psykiske sundhed samt livskvalitet nu og, ikke usandsynligt desværre, også på sigt.

Der kommer hele tiden ny viden til, som løbende giver anledning til revideringer af retningslinjer og anbefalinger. Definitionen af risikogrupper har således også ændret sig af flere omgange, bl.a. vurderes en række sygdomme nu i højere grad at være en faktor i forbindelse med et alvorligt sygdomsforløb som følge af COVID-19 end alder.

På baggrund af de mange henvendelser, Ældre Sagen modtager, er det vores oplevelse, at en del ældre mennesker fortsat er bange for at genoptage aktiviteter pga. risiko for smitte med Coronavirus, selvom der for nogle i mindre grad end tidligere antaget er grund til bekymring. Derudover isolerer mange mennesker i risikogruppen sig fortsat, selvom Sundhedsstyrelsens seneste anbefalinger fastslår, at man godt kan deltage i sociale sammenhænge og aktiviteter, så længe retningslinjerne for smitteforebyggelse overholdes.

Fra begyndelsen har regeringens nedlukningsstrategi samt sundhedsmyndighedernes retningslinjer nydt stor opbakning i befolkningen. Veltilrettelagte oplysningskampagner har spillet en vigtig rolle i at medvirke til dette. Smittetrykket er faldet, bl.a. fordi mennesker i risikogruppen i vid udstrækning har selv isoleret sig og i det hele taget, sammen med resten af befolkningen, har taget retningslinjerne meget alvorligt.

I forlængelse heraf er det Ældre Sagens opfattelse, at der nu, på samme måde og med samme målrettethed, er et stort behov for, at Sundhedsstyrelsen kommunikerer *seneste* retningslinjer og anbefalinger klart og tydeligt ud til de mange mennesker, som ikke oplever, at det er trygt at genoptage aktiviteter og gøremål og derved få en mere meningsfuld hverdag.

Ældre Sagen efterspørger derfor, at Sundhedsstyrelsen iværksætter en kommunikationsindsats målrettet befolkningen, der:

- Tydeliggør, hvem der er hhv. ikke er en del af risikogruppen, da det kan bidrage til at skabe klarhed og dermed også mindske unødigt frygt blandt den ældre del af befolkningen generelt.
- Tydeliggør de seneste anbefalinger; at man som en del af risikogruppen godt kan se familie og venner, gøre sine indkøb og genoptage sine aktiviteter, så længe dette sker inden for en sundhedsmæssig forsvarlig ramme.
- Tydeliggør vigtigheden af, at man kommer udenfor, får frisk luft, får rørt sig og får sanseindtryk.
- Tydeliggør og understreger betydningen af at være i kontakt med andre mennesker for ens velbefindende, sundhed og livskvalitet.
- Tydeliggør behovet for, at hele befolkningen fortsat udviser samfundssind og almindelig medmenneskelighed ved at vise hensyn til mennesker i risikogruppen.

Kampagnen bør bygge videre på befolkningens nye vaner og sundhedskompetencer og i det hele taget anspore til, at man, snarere end at henholde sig til rigide og ufleksible regler, bruger sin sunde fornuft; at man fx vasker hænder, hver gang man 'går fra et sted til et andet', at man bruger håndsprit fx ved indkøb, brug af offentlig transport m.v., når adgang til håndvask ikke er mulig, at man med fordel kan mødes med sit sociale netværk udendørs, hvor smitterisikoen er væsentlig lavere, at man rengør overflader hyppigere end normalt m.v.

Kampagnen bør desuden indeholde konkrete eksempler, der illustrerer forskellige muligheder for sociale aktiviteter inden for en sundhedsmæssig forsvarlig ramme. Det vil kunne bidrage til at afhjælpe selvisolation og deraf følgende ensomhed og dermed understøtte mental helbred og livskvalitet hos mennesker i risikogruppen.

Værnemidler til risikogrupper

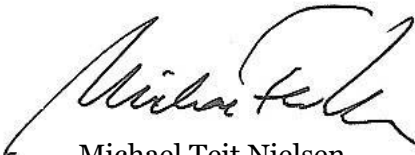
Vi sendte et brev vedr. værnemidler til Sundhedsstyrelsen d. 14 maj, hvori vi stillede en række spørgsmål, som vi stadig afventer svar på. Det vil være relevant med hurtig afklaring, da vi fortsat får mange henvendelser fra mennesker i risiko for et alvorligt sygdomsforløb ved smitte med Coronavirus, som stadig er nødsaget til at passe rigtig godt på sig selv. Selvom de tager deres forholdsregler, oplever de at være meget afhængige af andre menneskers adfærd, når de bevæger sig i det offentlige rum. Det gælder særligt overholdelsen af det anbefalede afstandskrav på to meter for risikogrupper. Det medfører stor utryghed og for nogle angst i en grad, at det udover at være en voldsom psykisk belastning også betyder, at nogle isolerer sig helt.

Er det i den forbindelse Sundhedsstyrelsens anbefaling, at mennesker i risikogruppen skal anvende værnemidler, når de eksempelvis skal ud i det offentlige rum, benytter offentlig transport m.v.? I så fald, er der så villighed fra myndighedernes side til at sikre, at mennesker i risikogruppen får adgang til værnemidler jf. også vores brev fra d. 14. maj?

Værnemidler på sygehusene

Det fremgik i en artikel i Politiken d. 25. maj, at sundheds- og ældreministeren vil indskærpe overfor kommunerne, at de skal anvende værnemidler i overensstemmelse med de gældende retningslinjer. Det var stærkt tiltrængt, da der desværre fortsat er for mange eksempler på, at efterlevelse af retningslinjerne ikke finder sted i praksis. I den forbindelse vil vi gerne gøre opmærksom på, at vi i stigende grad får henvendelser fra mennesker i risikogruppen, som har lignende oplevelser, når de modtager behandling på sygehuset, hvor der er tale om tæt ansigt-til-ansigt kontakt i mere end 15 min. Ældre Sagen vil derfor opfordre til, at det ligeledes præciseres overfor regionerne, at der skal anvendes værnemidler som foreskrevet, så mennesker kan modtage deres behandlinger uden samtidig at skulle bekymre sig om smitterisiko med Coronavirus fra sundhedspersonalet.

Venlig hilsen

Michael Teit Nielsen
Vicedirektør